

שיקיימו מנהג ישראל לזרוק על מדליק הנרות⁷⁰?! — — —

ומאז, קבלתי על עצמי לדאוג שיתקיים מנהג ישראל זה...⁷¹

בהזדמנות אחרת, כשנשאל אם מותר לשנות את המנהג הקדום —
ללמד חומש לילדים בהתאם לפרשת השבוע, ובמקום זאת — להתחיל
ללמד לפי הסדר מרישא לסיפא, בכל שבוע עד כמה שיספיקו ללמוד. ענה
על כך במכתב תקיף, כי חלילה מעשות כדבר הזה לשנות מהמנהג⁷².

— "הנסיון הביא לנו הרבה, שכל שרצו לחדש ולבטל איזה דבר ממנהג
הקדום, הביא לנו נפילה והרוס ביסודי הדת, כאשר ידוע, ולכן אין לנו לזוז
אפי' משהו, רק כמו שנהגו אבותינו ז"ל ובזכות זה לא תמוש התורה מפנינו
ומפי זרענו ומפי זרע זרענו עד עולם"⁷³.

מאידך, הוא לא נמנה על מחפשי החומרות, פעם בא לפניו איש חלוש
עם קוויטעל, ובקשתו בפיו שיוכל להתענות בתשעה באב. אמר לו:

"בקשה כגון זו לא שמעתי מעודי. אם כי על יוה"כ אכן צריך להתפלל
שיוכל להתענות בו, אבל בתשעה באב אם אי אפשר להתענות — אין
מתענין!..."⁷⁴

בהקשר לכך, אמר פעם: "בזמן הזה מאז שהתחדש כח החשמל הכל
הולך ונע במהירות. עשיית תשובה, גם היא היום בקלות ובמהירות מבלי
עמל רב. והיינו: שאין אנו צריכים לכל כך הרבה סיגופים ותעניות⁷⁵ כבדורות
הקודמים⁷⁶."

מקורות והארות

70. בגליציה נהגו לרגום את השמש בכדורי שלג ומגבות בשעה שהיה מדליק את נרות החנוכה
בביהכ"ס, לפעמים הדלקה כזו היתה אורכת שעה ארוכה! מרן הגה"ק מקלויזנבורג זי"ע היה נותן
טעמים רבים למנהג זה ראה בספריו הק' לחנוכה, וכן אמר שכן היה המנהג אצל אביו הרה"ק
מרדניק זי"ע ("צאנו" גליון קצ"ט עמ' 9), ואצל חמיו הרה"ק העצי חיים מסיגעט זי"ע ("צאנו"
גליון קס"ד עמ' 6).

71. רועה אבן ישראל עמ' ר"ב.

72. ראה שם מ"ש להסביר טעם הדבר משום שפרשיות השבוע יש להם קשר עם הזמן, כגון פרשת
נצבים קשורה לר"ה וכו' עיי"ש. ומרן הגה"ק מקלויזנבורג זי"ע במכתבי תורה ח"ה סימן שס"ז
מביא ראיה למנהג זה, ממשנה ערוכה בשבת יא ע"א: באמת אמרו החזן רואה היכן תינוקות
קוראין וברש"י חזן הכנסת וכו' ופעמים שאינו יודע היכן צריכין לקנות למחר ורואה היכן קוראין
תינוקות של בית רבן בשבת זו וכו' ויודע שהיא פרשה של שבת זו עכ"ל, הרי דהתינוקות למדו
דוקא בפרשת השבוע.

73. המכתב נדפס ב"דברי שמחה" ח"ב עמ' כא — כג.

74. רועה אבן ישראל עמ' ר"ג.

75. ראה באריכות בענין התעניות לעיל ח"א פ"ד עמ' כ"כז הערה 23.

76. י"ג אורות עמ' ש"ח.